

ser, svensk arbejdskraft i vore butikker – ja, og tysk arbejdskraft i det jyske. Vi har haft medvind i form af store arbejdskraftreserver blandt udsatte ledige og indvandrere.

I løbet af de senere år er medvinden taget af, vi har fået brugt store dele af de arbejdskraftreserver, der lå lige for, og vi har allerede indkasseret de gevinster, der var ved globalisering. Derfor er det ikke længere så enkelt som tidligere at opnå vækst og fremgang.

Så alle, der ønsker dansk økonomi og danskerne det godt, må samarbejde om at fortsætte de seneste to årtiers linje. Vi har alle en interesse i, at den reale velstandsstigning ikke pludselig bliver forvandlet til inflation. Vi har alle en interesse i, at det store fald i arbejdsløsheden ikke pludselig bliver forvandlet til uholdbare, overdrevne lønstigninger, der sender de svageste ud af arbejdsmarkedet igen. Vi har desværre set adskillige eksempler på, hvordan andre opsving er løbet af sporet, fordi arbejdsmarkedet kogte over.

Jeg tror, at de fleste heldigvis har lært af de dårlige erfaringer fra 1970'erne og fra 1980'erne.

I 1970'erne led de vestlige landes økonomier af stagflation, dvs. lav vækst og høj inflation. Hver gang man hævede lønnen, skete der det, at den blev ædt op af stigende priser, og hver gang virksomheder og lønmodtagere skulle disponere økonomisk, blev de forstyrret af uklare pris-signaler. Det førte i sig selv til spild. Dengang i 1970'erne troede man, at økonomisk vækst var noget, man kunne skabe ved at pumpe penge ud i samfundet, ud i økonomien. I dag ved vi heldigvis bedre: Intet kommer af intet, undtagen lommeuld. Desværre gik der yderligere et tiår, før alle kunne se det.

I midten af 1980'erne løb det danske opsving således af sporet, fordi der blev givet ekstraordinært store lønstigninger på mellem 7 og 10 pct. Der var jo mangel på arbejdskraft, sagde man. Men lønstigningerne ødelagde den danske konkurrenceevne, og i løbet af de efterfølgende 7 år steg arbejdsløsheden med 160.000 personer. Jeg tror, at vi stadig væk kæmper med de sociale følger af, at de mennesker mistede arbejdsevnen efter at have været arbejdsløse i så mange år.

Nogle vil måske så sige, at vi fik dæmpet efterspørgslen, men den slags teknokratbetragtninger giver jeg ikke fem flade øre for.

Jeg synes, at stigningen i ledigheden var en katastrofe både samfundsøkonomisk og for det enkelte menneske. Og i parentes bemærket førte den økonomiske krise i slutningen af 1980'erne

og i begyndelsen af 1990'erne til, at den økonomiske lighed i Danmark blev større. Vi har aldrig været så lige i Danmark, som vi var i begyndelsen af 1990'erne, da krisen og arbejdsløsheden var på sit højeste. Men hvem havde egentlig glæde af det?

Jeg er glad for, at regeringens finanslovsforslag fortsætter ad ansvarlighedens vej. Regeringen har været lydhør over for gode råd fra den økonomiske fagkundskaab om at dæmpe de store ambitioner en lille smule. Vi oplever som sagt en række luksusproblemer i form af mangel på arbejdskraft og et stærkt kapacitetspres i store dele af økonomien.

Siden august er ledigheden nu faldet med yderligere 15.000 personer, og presset på arbejdsmarkedet er derfor blevet større end ventet. Disse luksusproblemer skulle nødig gå hen at blive til ubehagelige strukturelle problemer.

På den baggrund har vi reduceret aktivitetsvirkningen af finanspolitikken fra 0,3 pct. af BNP til 0,2 pct. af BNP. Vi dæmper altså det offentlige forbrug en lille smule. Det offentlige forbrug bliver dæmpet i kraft af en midlertidig opsparingsordning, og ministerierne må udsætte en lille del af de planlagte udgifter. De penge, som man må holde i lommerne i år, vil blive frigivet til næste år.

Kl. 09:15

Det er nødvendigt at holde en lille smule igen med udgifterne, ikke mindst fordi kommunerne har øget deres forbrug med en del mere end det, der var aftalt med staten. Kommunerne lægger vægt på, at de blot forsøger at opfylde de ønsker, som Folketinget har signaleret. Det er sådan set prisværdigt, men tingene kan nu engang kun fungere, hvis man overholder de aftaler, man indgår.

Derfor har regeringen lagt op til, at den vil justere det kommunale aftalesystem. Vi vil lægge nogle nye rammer for budgetsamarbejdet for at sikre, at de kommunale skatter og det kommunale forbrug holder sig inden for det aftalte, men også for at sikre, at alle bruger deres plads ved bordet under kommuneforhandlingerne fuldt ud frem for at putte med problemerne og lave sig et tagselvbord bagefter.

Men det væsentligste skridt, vi tager, består i en fortsat udbudsøkonomi, som vi startede tilbage i 1980'erne. Jeg synes først og fremmest, at man skal løse sine økonomiske udfordringer ved at øge udbuddet, ikke ved at dæmpe efterspørgslen. Et øget udbud af arbejdskraft og et øget udbud af varer gør os rigere, det giver flere